

DUFAS-reactie consultatie WIVO

Aan: Ministerie van Buitenlandse Zaken
Van: Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS)
Datum: 24 december 2024
Onderwerp: **Consultatie Wet Internationaal Verantwoord Ondernemen**
Contactgegevens: Ron Gruijters, manager sustainable finance, rg@dufas.nl

De Dutch Fund and Asset Management Association (hierna: DUFAS) maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de openbare consultatie over het wetsvoorstel Internationaal Verantwoord Ondernemen (hierna: WIVO) ter implementatie van de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (hierna: CSDDD), zoals gepubliceerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken op 18 november 2024.

I. Introductie

DUFAS verwelkomt het wetsvoorstel ter implementatie van de CSDDD in de Nederlandse wetgeving. DUFAS hecht waarde aan een gelijk Europees speelveld en is daarom te spreken over het feit dat het Ministerie voornemens is de wetgeving op beleidsarme wijze en zonder 'nationale koppen' om te zetten. In deze reactie vragen wij aandacht voor een aantal punten die in het bijzonder van belang zijn voor onze leden.

II. Verduidelijking nodig dat de eigen activiteiten samenhangende met beleggingen buiten scope van de WIVO vallen

De Europese wetgever heeft in de CSDDD opgenomen dat voor gereguleerde financiële ondernemingen alleen het zogenaamde 'upstream' gedeelte van de activiteitenketen betrokken dient te worden bij het uitvoeren van de activiteiten rond gepaste zorgvuldigheid. Dat betekent dat beleggingen, niet zijnde voor eigen rekening, buiten scope van de richtlijn vallen. Dit wordt ook in het wetsvoorstel expliciet gemaakt ten aanzien van de beleggingen van beheerders van beleggingsinstellingen en ICBE's (zoals uitgezonderd op grond van artikel 1.1.4) en blijkt voorts uit de 'review clause' (art. 36 CSDDD). DUFAS wijst er daarbij op dat in de memorie van toelichting, in tegenstelling tot andere sectoren, geen nadere voorbeelden worden gegeven voor financiële ondernemingen over de invulling van de verplichtingen. Nadere verduidelijking is daarom wenselijk in de memorie van toelichting (ter plaatse van 2.2.1 alsmede in de definitie van 'activiteitenketen') dat, op grond van de beperking tot de upstream activiteitenketen, alle beleggingen in het kader van individueel en collectief vermogensbeheer alsmede beleggingsgerelateerde activiteiten buiten scope zijn. Als voorbeeld kunnen daarbij worden genoemd, voor zover van toepassing, beleggingen uit hoofde van individuele mandaten, collectief vermogensbeheer, en beleggingsgerelateerde activiteiten zoals engagement, het formuleren van uitsluitingenbeleid en beleid rondom shareholders litigation, het uitbrengen van stemmen, de aanstelling van brokers en uitbestedingsrelaties (zoals externe managers). Deze activiteiten zijn onlosmakelijk verbonden met de beleggingen.

III. Toezicht op gereguleerde financiële ondernemingen dient te worden belegd bij financiële toezichthouders

In de consultatie wordt stakeholders in het bijzonder een reactie gevraagd op het voorstel om de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) als toezichthouder aan te wijzen, ook voor gereguleerde financiële ondernemingen. De belangrijkste vraag in dezen is, of het wenselijk is om (tevens) een financiële toezichthouder aan te wijzen. Hiertoe biedt art. 24 lid 5 CSDDD expliciet de mogelijkheid, hetgeen erop wijst dat de Europese wetgever de samenhang met vereisten voor de financiële sector voor ogen heeft gehad.

DUFAS is voorstander van het aanwijzen van een financiële toezichthouder, de Autoriteit Financiële Markten (hierna: AFM), voor gereguleerde financiële ondernemingen. DUFAS zet zich al jaren in voor het vergroten van de samenhang binnen het wetgevend kader rond duurzaamheid in de financiële sector – bijvoorbeeld tussen CSRD, SFDR en de EU Taxonomie. Daarmee kan immers de efficiëntie en effectiviteit van de regelgeving worden vergroot en de administratieve lasten verkleind. Dezelfde benadering dient ook te gelden voor het toezicht. Financiële toezichthouders oefenen in Nederland reeds toezicht uit op duurzaamheidsbepalingen volgens onder meer de CSRD en de SFDR, bijvoorbeeld rond klimaattransitieplannen en transparantie over gepaste zorgvuldigheid in het beleggingsbeleid. Zelfs als de (toekomstige) verplichtingen niet geheel samenvallen, is er in elk geval sprake van een zeer sterke samenhang.

Het aanwijzen van de ACM als toezichthouder voor gereguleerde financiële ondernemingen brengt het risico met zich mee op interpretatieverschillen en verschillen in uitvoering van het toezicht op overlappende bepalingen. Hierbij kan tevens opgemerkt worden dat de AFM reeds vele jaren ervaring heeft opgedaan in het toezicht op regelgeving die samenhangt met de bepalingen in de WIVO (bijvoorbeeld in het kader van de SFDR) en zij zal hier ook uit hoofde van het CSRD-toezicht op de verslaggeving over risico's in de waardeketen en klimaattransitieplannen op zeer korte termijn grondige kennis en ervaring in opdoen. Dit stelt de AFM bij uitstek in staat om op efficiënte wijze samenhangende bepalingen binnen het toezicht op de financiële sector eveneens in samenhang te bezien en te beoordelen.

Tot slot merken wij op dat de uitvoering van het toezicht op financiële ondernemingen niet los te zien is van het publieke belang dat het toezicht hiermee eveneens dient – dit geldt voor financieel toezicht in het algemeen, maar in het kader van het toezicht op gepaste zorgvuldigheid in het bijzonder. Het ligt daarmee voor de hand dat ook de overheid hiertoe een financiële bijdrage levert, zoals DUFAS eerder al heeft bepleit.

IV. Verduidelijking omtrent vereisten voor Klimaattransitieplan en tijdige publicatie nadere guidance

De WIVO heeft voor een groot deel betrekking op open normen en beslaat een breed scala aan onderwerpen, waardoor het belangrijk is dat (1) op *Europees niveau* nadere guidance voor invulling door ondernemingen wordt gegeven en tijdig beschikbaar komt, en (2) er sprake moet zijn van een redelijke voorbereidingstijd.

Daarnaast geldt voor het Klimaattransitieplan dat deze niet nogmaals opgesteld hoeft te worden onder de WIVO als deze al onder de CSRD-verplichting is opgesteld. Hierbij gelden de volgende aandachtspunten:

- De eisen die aan Klimaattransitieplannen onder WIVO en CSRD worden gesteld dienen hetzelfde te zijn, of, indien dit niet het geval is, dient voldoende duidelijk te zijn dat er verschillende eisen aan deze plannen gesteld worden afhankelijk van of een onderneming ook onder de CSRD rapporteert;
- Ook ten aanzien van het Klimaattransitieplan dient als uitgangspunt te gelden dat dit niet op beleggingen en beleggingsgerelateerde activiteiten dient te zien. Wij stellen voor dit te verduidelijken in de memorie van toelichting in hoofdstuk 3.

V. Overig

- Voor een aantal DUFAS-leden geldt dat – wanneer de WIVO/CSDDD van toepassing is op geconsolideerd/groepsniveau - binnen de groep ook ondernemingen vallen die geen gereguleerde financiële onderneming zijn. Dit zijn ondernemingen, zoals bijvoorbeeld een pensioenuitvoeringsorganisatie, die alleen diensten verlenen. Ook voor deze ondernemingen lijkt door de definitie van “activiteitenketen” te gelden dat alleen het ‘upstream’ gedeelte van de activiteitenketen betrokken dient te worden bij het uitvoeren van de activiteiten rond gepaste zorgvuldigheid. En dat de downstream activiteitenketen buiten scope van de richtlijn valt. Ook hier is het wenselijk dat dit expliciet in de memorie van toelichting wordt opgenomen en dat nadere voorbeelden worden gegeven voor dit soort ondernemingen over de invulling van de verplichtingen die onder de upstream activiteitenketen vallen.
- Artikel 2.2.4.3 bevat de verplichting om onder bepaalde omstandigheden de relatie met een zakenpartner te beëindigen. In de sector waarin onze leden acteren wordt veelal met Amerikaanse zakenpartners gewerkt die essentieel zijn voor het voortbestaan van de onderneming en die niet vervangen kunnen worden door andere aanbieders. De uitzondering zoals opgenomen in de Memorie van Toelichting bij lid 5 van dit artikel¹ zouden wij daarom ook verwachten bij lid 3 waarin een beoordeling moet plaatsvinden van de gevolgen voor de zakelijke relatie.

DUFAS: Dutch Fund and Asset Management Association

Sinds 2003 zet DUFAS zich in voor een gezonde vermogensbeheersector in Nederland. DUFAS telt ruim 50 leden: van grote assetmanagers die de Nederlandse pensioen- en verzekeringsvermogens beleggen tot kleinere, specialistische vermogensbeheerders. DUFAS vergroot het bewustzijn van de maatschappelijke relevantie van beleggen, helpt mee aan het ontwikkelen van sectorstandaarden en vertegenwoordigt de sector bij de invoering van nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zet DUFAS zich in voor één Europese markt met gelijke regelgeving.

¹ Zie memorie van toelichting, vijfde lid, tweede alinea: *“Met andere woorden in bepaalde gevallen is het beëindigen van de zakelijke relatie niet haalbaar. Bijvoorbeeld als de termijn van de relatie contractueel is vastgelegd of wanneer dit een essentiële relatie is voor het voortbestaan van de onderneming (...).”*